

ว่า

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประโยชน์ส่วนรวม

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกัน
ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กับประโยชน์ส่วนรวม

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่
ของรัฐกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราช
กิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ
หรือพนักงานราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ
พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่น
และสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่า

ด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้าง ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ผู้ช่วยรัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่าผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ทบวง หรือกระทรวง สำหรับข้าราชการพลเรือน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการเหล่าทัพ หรือผู้บัญชาการทหารสูงสุด สำหรับข้าราชการทหาร ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ดำรงตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการ และผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่ดำรงตำแหน่งซึ่งกำหนดขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายเฉพาะอื่น

“ญาติ” หมายความว่า บุคคลผู้เป็นบุพการี ผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใดๆ หรือเป็นพี่น้องหรือลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงาน นับได้เพียงสองชั้น

“ผู้กล่าวหา” หมายความว่า ผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ทำการสอบสวน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์เข้าข่ายกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และหมายความรวมถึงการร้องเรียนถึงการกระทำความผิดอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าได้กระทำการอันเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดกล่าวหาที่มีได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องกระทำโดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของรัฐและประชาชนเป็นสำคัญและการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่ต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและต้องไม่กระทำการใดในประการที่จะก่อให้เกิดความไม่เชื่อถือหรือความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ คู่สมรส หรือญาติ เข้ามามีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประโยชน์ส่วนรวม

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมตามวรรคหนึ่ง

(๑) การกระทำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) การใช้ข้อมูลที่ตนได้รับรู้จากการปฏิบัติราชการ หรือในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือบุคคลอื่น

(๓) การใช้ทรัพย์สินของราชการหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตน หรือบุคคลอื่น ซึ่งไม่มีสิทธิโดยชอบตามกฎหมาย

(๔) การริเริ่ม เสนอ หรือจัดทำโครงการของรัฐที่มีเจตนาไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

(๕) การใช้อำนาจหน้าที่ซึ่งตนมีอยู่ไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยอิสระในการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา ๕ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงหกแสนบาท

ในกรณีที่ผู้สมรสหรือญาติของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นตัวการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับโทษเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖ ในกรณีที่การกระทำความผิดตามมาตรา ๕ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือนิติบุคคลใด โดยบุคคล หรือหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดให้รับโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิด

มาตรา ๗ บรรดาของขวัญ ของที่ระลึก เงิน หรือทรัพย์สินอื่นใดที่มีผู้มอบให้ในโอกาสที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือราชการอื่นตามที่รับมอบหมาย ไม่ว่าผู้มอบจะระบุว่าเป็นการส่วนตัวก็ตาม ให้บรรดาของเหล่านั้นตกเป็นของรัฐทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นสิ่งที่มิกระบียบสำนึก นายกรัฐมนตรี หรือประกาศของคณะกรรมการป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรับไว้เป็นของตนได้

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับสิ่งของที่ตนไม่มีสิทธิรับไว้ตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องส่งมอบให้นายงานที่ตนสังกัด ผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนแต่ไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ให้นายงานต้นสังกัดของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจัดทำบัญชีทรัพย์สินเหล่านั้นไว้เป็นหลักฐานตามประกาศหรือระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

มาตรา ๘ สัญญาของรัฐไม่ว่าจะเป็นสัญญาทางแพ่งหรือสัญญาทางปกครอง ที่กระทำโดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจซึ่งมีลักษณะเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ให้สัญญานั้นตกเป็นโมฆะ

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.เห็นว่าสัญญาของรัฐตามวรรคหนึ่งเป็นโมฆะ ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุด ซึ่งมีเขตอำนาจพิจารณา ตามประเภท สัญญาของรัฐ แล้วแต่กรณีเป็นผู้วินิจฉัย และให้คำวินิจฉัยนั้นผูกพันคู่สัญญาทุกฝ่าย

มาตรา ๙ ให้ความผิดตาม มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและประโยชน์ส่วนรวม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำข้อกำหนดและคู่มือการปฏิบัติของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงและดำเนินการใดๆเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมและให้นำบทบัญญัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาบังคับใช้โดยอนุโลมแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติการณ์ที่เข้าข่ายการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม หรือกรณีได้รับการแจ้งเบาะแสถึงพฤติการณ์ที่ถือว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้ระบุชื่อผู้แจ้ง หากสาระสำคัญในคำกล่าวหา นั้นเพียงพอที่จะเข้าใจและสามารถดำเนินการสืบสวนได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น หากพบว่ามีมูลให้ถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กล่าวหาและให้ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยต่อไป

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยโดยเร็ว ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องนี้ให้ถือเสียงข้างมาก

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนด้วย

มาตรา ๑๓ การไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ต้องเข้าชี้แจง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มาชี้แจงภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มาเป็นที่ยุติ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. ได้สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการป.ป.ช. วินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งถูกกล่าวหาไม่มีมูล ให้ยุติเรื่อง

มาตรา ๑๕ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าพันคน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาคนใดคนหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคนมีสิทธิเข้าชื่อต่อคณะกรรมการป.ป.ช. ขอให้มีการไต่สวนเพื่อระงับการดำเนินงาน โครงการของรัฐใดๆ ไม่ว่าจะมີลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ หรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีพฤติการณ์ซึ่งเชื่อได้ว่าการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและประโยชน์ส่วนรวมไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อของประชาชนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามประกาศที่คณะกรรมการป.ป.ช. กำหนด

คำร้องเพื่อขอให้มีการระงับโครงการของรัฐ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับและพิจารณาว่ามีมูล ให้มีการระงับการดำเนินงานตามโครงการของรัฐที่ถูกร้องไว้ชั่วคราวก่อน โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ให้ระงับโครงการต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มติของคณะกรรมการป.ป.ช. ที่ให้ระงับโครงการให้ทำเป็นคำสั่ง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่ยุติ โดยให้ประกาศคำสั่งนั้นลงในราชกิจจานุเบกษา โดยคำสั่งของคณะกรรมการป.ป.ช. อย่างน้อยต้องแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของข้อเท็จจริงแห่งพฤติการณ์ที่เข้าข่ายการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และ

เหตุผลแห่งคำสั่ง ซึ่งในกรณีที่มีความเห็นแย้งของกรรมการป.ป.ช. ให้หมายเหตุความเห็นนั้นไว้ท้ายคำสั่งด้วย

ในกรณีที่โครงการนั้นได้มีการลงนามในสัญญาแล้ว ให้คณะกรรมการป.ป.ช.ดำเนินการตามมาตรา ๘ วรรคสองต่อไป

มาตรา ๑๖ ให้จัดตั้งสำนักงานป้องกันการจัดกันระหว่างประ โยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมขึ้นในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยมีหน้าที่เป็นหน่วยธุรการในการดูแล ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนการรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อป้องกันการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการจัดกันระหว่างประ โยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๗ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกประกาศหรือระเบียบ รวมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศและระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี